

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 3Stk/10/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7023200117
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Dzurdzík
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:7023200117.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Dzurdzíka, PhD. (sudca spravodajca) a členov senátu JUDr. Kataríny Benczovej a JUDr. Zuzany Šabovej, PhD. v právnej veci žalobcu: P. W., trvalo bytom D. XXX, XXX XX B. K., právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO: 47 234 466, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 680055517/2017/Ne zo dňa 14. novembra 2017, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach č. k. KE-6S/25/2023 - 20 zo dňa 29. mája 2025, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Správneho súdu v Košiciach č. k. KE-6S/25/2023 - 20 zo dňa 29. mája 2025 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

I. Konanie pred správnym súdom

1. Napadnutým rozsudkom č. k. KE-6S/25/2023 - 20 zo dňa 29. mája 2025 Správny súd v Košiciach zamietol podľa § 190 SSP žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 680055517/2017/Ne zo dňa 14. novembra 2017. Týmto rozhodnutím žalovaný potvrdil rozhodnutie Colného úradu Košice zn. 185/680044610/2017 zo dňa 22.09.2017, ktorým bol žalobca uznaný vinným zo spáchania daňového priestupku podľa § 71 ods. 1 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov v znení neskorších predpisov, ktorého sa dopustil tým, že ako fyzická osoba vyrobil alkoholický nápoj - lieh v množstve 9 l s objemovou koncentráciou alkoholu 53,85%, ktorý bol u neho zistený dňa 03.02.2017 policajnou hliadkou OO PZ Plešivec pri preverení anonymného oznámenia na adrese žalobcu. Za spáchaný priestupok mu bola uložená pokuta v zmysle § 71 ods. 2 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z. vo výške 3.319 € a povinnosť zaplatiť trovy konania vo výške 16 €.

2. Správny súd v predmetnom rozsudku konštatoval, že v tu prejednávanej právnej veci sa jedná o konanie o správnej žalobe vo veciach správneho trestania podanej proti rozhodnutiu o priestupku. V tomto prípade podľa § 23 ods. 2 písm. a) S.s.p. v znení účinnom do 31.05.2023 koná a rozhoduje samosudca. V zmysle potvrdenia Krajského súdu v Košiciach (č. I. 58 súdneho spisu sp. zn. 6S/6/2018) bola správna žaloba pridelená senátu Krajského súdu v Košiciach 6S, v zložení podľa Rozvrhu práce Krajského súdu v Košiciach, účinného od 15.01.2018: JUDr. Milan Konček (riadiaci predseda senátu), JUDr. Eva Baranová (predseda) a JUDr. Valéria Mihalčinová (predseda). Uvedený senát zložený z predsedníčky senátu JUDr. Valérie Mihalčinovej a sudcov JUDr. Milana Končeka a JUDr. Evy Baranovej následne uznesením sp. zn. 6S/6/2018 zo dňa 19.04.2018 zamietol návrh žalobcu na priznanie odkladného účinku žalobe. Napokon vo veci pojednávanie viedla a rozsudok sp. zn. 6S/6/2018 zo dňa 19.09.2018 vyhlásila JUDr. Valéria Mihalčinová ako samosudkyňa. Uvedené zmeny v obsadení Krajského súdu v Košiciach napokon viedli Najvyšší správny súd Slovenskej republiky k zrušeniu predmetného rozsudku, a to rozsudkom sp. zn. 2Asan/6/2020 zo dňa 30.11.2022. Vec bola vrátená

Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie, pričom vzhľadom na prechod výkonu súdnictva od 01.06.2023 z Krajského súdu v Košiciach a Krajského súdu v Prešove na Správny súd v Košiciach vo všetkých veciach, v ktorých je od 01.06.2023 daná právomoc správnych súdov (t. j. aj v aktuálne súdnej veci), bola prejednávaná vec náhodným výberom pridelená senátu 3S Správneho súdu v Košiciach a je vedená pod sp. zn. KE-6S/25/2023.

3. Správny súd v tejto súvislosti predovšetkým poukázal na závery Ústavného súdu Slovenskej republiky, citovaných v bode 18 rozsudku kasačného súdu sp. zn. 2Asan/6/2020 zo dňa 30.11.2022, v zmysle ktorých situácia, keď namiesto sudcu rozhodoval senát, síce predstavuje nesprávne obsadenie súdu, ale takáto vada nie je na ujmu práv účastníkov konania, pretože im prináša vyššiu ochranu práv v podobe kvalifikovanejšieho rozhodovania. Keďže v posudzovanom prípade Krajský súd v Košiciach začal konať v senáte namiesto samosudcu (viď uznesenie sp. zn. 6S/6/2018 zo dňa 19.04.2018 o zamietnutí návrhu na priznanie odkladného účinku), účastníci konania mohli legitímne očakávať ukončenie konania a rozhodovania takýmto spôsobom. Z uvedených dôvodov správny súd s poukazom na právny názor kasačného súdu považoval za potrebné vo veci ďalej konať a rozhodnúť v trojčlennom senáte.

4. Dňa 03.02.2017 v čase o 12.40 hod. na základe anonymného oznámenia vykonala hliadka OO PZ Plešivec previerku na adrese D. XXX, t. j. na adrese, kde býva žalobca a zistila, že tento má doma po domácky vyrobené zariadenie na výrobu liehu, aj takto vyrobený lieh v množstve približne 8 litrov. Sklenený demižón, v ktorom sa nachádzalo cca 8 litrov liehu žalobca dobrovoľne vydal, ako aj zariadenie na výrobu liehu. K námietkam žalobcu týkajúcich sa priebehu zabezpečenia tovaru a prepadnutia zabezpečeného tovaru je potrebné uviesť, že žalobca pri kontrole dňa 03.02.2017 na výzvu dobrovoľne vydal zariadenie na výrobu liehu, o čom zamestnanec KÚFS spísal zápisnicu o vydaní veci ČVS:KÚFS-6/7055-SV-2017 zo dňa 03.02.2017. KÚFS následne spísal zápisnicu ČVS:KÚFS-6/7055-SV-2017 zo dňa 03.02.2017 o ohliadke zariadenia na výrobu liehu, z ktorej okrem iného vyplýva, že žalobca vydal tiež demižón s predmetným liehom s tým, že tento bude odovzdaný privolanému vecne a miestne príslušnému správcovi dane. Následne bol lieh odovzdávacím protokolom ČVS:KÚFS-6/7055-SV-2017 zo dňa 03.02.2017 spísaný KÚFS odovzdaný colnému úradu ako vecne a miestne príslušnému správcovi dane.

5. Colný úrad lieh žalobcovi zabezpečil, o čom spísal zápisnicu o priebehu zabezpečenia zn. 680005974/2017 zo dňa 03.02.2017, do ktorej žalobca uviedol, že zariadenie na výrobu liehu zdedil po svojom švagrovi. Lieh zaistený v sklenenom demižóne vyrobil na tomto zariadení na výrobu liehu, ktoré obsluhoval sám, pričom vyrobený lieh nepredával, ale používal iba na vlastnú spotrebu. Z liehu bola odobratá vzorka, ktorá bola zaslaná na expertízu. Colný úrad rozhodnutím č. 680006486/2017 zo dňa 07.02.2017 rozhodol o zabezpečení zisteného liehu v množstve 9 litrov v sklenenom demižóne. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 27.02.2017. Po doručení výsledku odbornej expertízy - protokol o skúške č. VOE-0583/17 zo dňa 17.05.2017, colný úrad vydal rozhodnutie o prepadnutí veci zn. 680027099/2017 zo dňa 30.05.2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 19.06.2017. Pretože vzniklo dôvodné podozrenie, že žalobca naplnil skutkovú podstatu priestupku uvedenú v § 71 ods. 1 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z., colný úrad spísal úradný záznam o podozrení z porušenia daňových predpisov zo dňa 17.07.2017 zn. 680035177/2017 a začal konanie o priestupku. Colný úrad nariadil ústne pojednávanie vo veci prejednávania priestupku na deň 03.08.2017, na ktoré sa žalobca dostavil a do zápisnice uviedol „áno vyrobil som lieh pre svoju spotrebu a iba vo veľmi malom množstve.“ Z predmetnej zápisnice zároveň vyplýva, že žalobca sa vyjadruje k podozreniu z porušenia zákona č. 530/2011 Z. z. spísaného v Úradnom zázname o podozrení z porušenia daňových predpisov zn. 680035177/2017 zo dňa 17.07.2017 a tiež skutočnosť, že žalobca bol o svojich procesných právach (najmä o možnosti odmietnuť vysvetlenie v prípade hrozby trestného stíhania alebo postihu za priestupok) poučený.

6. Z uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že konanie o priestupku žalobcu, za ktorý mu bola uložená sankcia, a ktoré je predmetom súdneho prieskumu, nesúvisí s preskúmaním skorších rozhodnutí ohľadne zabezpečenia tovaru a prepadnutia zabezpečeného liehu. Rozhodnutia ako už bolo uvedené nadobudli právoplatnosť a preto ak žalobca tvrdí, že nebol dodržaný zákonný postup v priebehu uvedených konaní, nič mu nebránilo v týchto konaniach sa domáhať ich nápravy. Žalobca ani proti jednému z uvedených rozhodnutí však odvolanie nepodal. Je však nepochybné, že colný úrad použil zápisnicu o priebehu zabezpečenia zn. 680005974/2017 zo dňa 03.02.2017 ako jeden z podkladov, na základe ktorých rozhodol o uložení pokuty. Z predmetnej zápisnice pritom nevyplýva, že by bol žalobca pred podaním vysvetlenia poučený o práve odmietnuť podať vysvetlenie, preto bolo potrebné v konaní o priestupku hľadiť na tento dôkaz ako nezákonne získaný a neprihliadať naň. V tejto súvislosti však správny súd poukazuje na zápisnicu z ústneho pojednávania zo dňa 03.08.2017, v zmysle ktorej žalobca po náležitom poučení o možnosti odoprieť vysvetlenie uviedol, že lieh vyrobil pre svoju potrebu v malom množstve. Z predmetnej zápisnice tiež vyplýva, že žalobca sa vyjadruje ku skutočnostiam

uvedeným v Úradnom zázname o podozrení z porušenia daňových predpisov zn. 680035177/2017 zo dňa 17.07.2017, z ktorého obsahom bol oboznámený (viď strana 2 zápisnice o ústnom pojednávaní; č. I. 22 administratívneho spisu). Aj za vyššie uvedených okolností tak bez pochybí obstoí záver daňových orgánov o tom, že predmetný lieh vyrobil žalobca.

7. Na základe uvedených skutočností, ktoré vyplývajú z obsahu pripojených administratívnych spisov správny súd sa stotožnil so záverom správnych orgánov, že skutkový stav v danej veci bol colným úradom dostatočne zistený a je zrejmé, že žalobca prechováva po domácky vyrobené zariadenie na výrobu liehu a vyrobil na ňom lieh v množstve, ktoré bolo u neho zistené dňa 03.02.2017, a ktorý bol uložený v sklenenom demižóne cca 8 až 9 litrov.

8. Námietky žalobcu, že v danom prípade neboli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty daného priestupku, považuje za neopodstatnené, pretože žalobca, tak ako to vyplýva z obsahu administratívnych spisov, ako aj z odôvodnenia správnych rozhodnutí pri prejednaní priestupku sám potvrdil, že vyrobil lieh pre vlastnú potrebu v malom množstve a má za to, že boli naplnené všetky zákonom požadované formálne aj materiálne znaky priestupku v zmysle už citovaného § 71 ods. 1 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z. Bolo dostatočne preukázané, že žalobca protiprávnym konaním, ktoré spočívalo v nepovolenej výrobe liehu (objektívna stránka priestupku), ktoré bolo jeho vôľovým konaním so zámerom naplniť zamýšľaný skutok a to vyrobiť lieh na po domácky vyrobenom zariadení na výrobu liehu bez ohľadu na protiprávnosť takéhoto konania (subjektívna stránka priestupku), porušil záujem chránený zákonom, t. j. zákaz výroby liehu nepovoleným spôsobom a nepovolenou osobou (objekt priestupku). Námietka žalobcu, že v danom prípade nebol naplnený predovšetkým materiálny znak skutkovej podstaty daného priestupku, keďže jeho konanie nedosiahlo takú intenzitu ohrozenia alebo porušenia zákonom chráneného záujmu spoločnosti, aby bol zaň sankcionovaný, čo dáva do súvislosti s množstvom vyrobeného liehu v objeme 9 l, pričom poukazuje aj na výšku spotrebnej dane z predmetného nezákonne vyrobeného liehu, ktorá je 49,46 € je potrebné uviesť, že § 71 ods. 1 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z. nestanovuje výšku úniku na spotrebnej dani, resp. množstvo vyrobeného liehu, ako znak skutkovej podstaty priestupku, ktorý je žalobcovi kladený za vinu. Zákonodarca týmto spôsobom chráni s ohľadom na možné zdravotné riziká, okrem fiškálnych záujmov štátu aj záujem na ochrane života a zdravia potenciálnych konzumentov takto po domácky vyrobeného nelegálneho liehu a možno konštatovať, že ide o zákonom intenzívne chránený spoločenský záujem.

9. K námietke žalobu týkajúcej sa výšky uloženej pokuty a jej moderácie je potrebné uviesť, že z ustanovenia § 71 ods. 2 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z. vyplýva len to, v akej výške sa má uložiť pokuta za takýto priestupok, a teda že výška spotrebnej dane pripadajúca na množstvo nelegálne vyrobeného liehu je rozhodujúca pre výšku uloženia pokuty, ale nie pre posúdenie intenzity spoločenskej nebezpečnosti takéhoto konania ako materiálneho znaku priestupku. Zákonodarca v priestupku podľa § 71 ods. 1 písm. g) chráni okrem iného aj spoločenský záujem s ohľadom na možné zdravotné riziká, a to najmä ohrozenie života a zdravia potenciálnych konzumentov po domácky vyrobeného nelegálneho liehu a preto nie je možné posudzovať intenzitu spoločenskej nebezpečnosti takéhoto konania len z hľadiska množstva nelegálne vyrobeného liehu. Vyčíslenie spotrebnej dane z liehu podľa citovaného ustanovenia slúži výlučne len pre účely určenia výšky sankcie za priestupok podľa § 71 ods. 1 písm. g) uvedeného zákona. V uvedenom ustanovení je zároveň uvedené, že ak výška spotrebnej dane pripadajúcej na množstvo vyrobeného liehu nepresiahne sumu 3.319 €, je colný úrad ex lege povinný uložiť pokutu v tejto výške. Je pravdou, že v danom prípade výška spotrebnej dane z predmetného zabezpečenia liehu v množstve cca 9 l je 49,46 €, ale tak ako to vyplýva z § 71 ods. 2 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z. správny orgán bol povinný uložiť pokutu vo výške 3.319 €, t. j. v najnižšej sume akú mohol uložiť. Zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva, aby správny orgán, resp. aj súd najnižšiu výšku sumy pokuty mohol ešte dodatočne znižovať. Napokon ako žalobca uviedol na súdnom pojednávaní, uloženú pokutu v sume 3.319 € už zaplatil.

10. Správny súd sa rovnako nestotožnil s námietskou žalobcu týkajúcou sa aplikácie § 11 ods. 3 zákona o priestupkoch, čím chcel žalobca docieľiť upustenie od potrestania. Totožnou námietskou sa už zaoberal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 2Stk/5/2021 zo dňa 27.04.2022 (v danom prípade sa zaoberal možnosťou upustenia od uloženia sankcie podľa § 10a ods. 2 zákona č. 488/2013 Z. z. o diaľničnej známke a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), ktorého závery správny súd aplikoval aj v tu súdnej veci. Ustanovenie § 11 ods. 3 zákona o priestupkoch umožňuje od uloženia sankcie v rozhodnutí o priestupku upustiť, pokiaľ k náprave páchatela postačí samotné prejednanie priestupku. Upustiť od uloženia sankcie za priestupok podľa § 11 ods. 3 zákona o priestupkoch možno len vtedy, ak to zákon o priestupkoch alebo osobitný zákon (v danom prípade zákon č. 530/2011 Z. z.) v príslušných sankčných ustanoveniach zo zákona nevyklučuje, tzn. ak zákon stanovuje fakultatívnu sankciu. Tým, že v ustanovení § 71 ods. 2 písm. g) zák. č. 530/2011 Z. z. je

výslovne uvedené, že colný úrad uloží pokutu vo výške dane pripadajúcej na množstvo vyrobeného liehu, najmenej však 3.319 € za priestupok podľa ods. 1 písm. g) a nie je ustanovená možnosť vyjadrením „môže uložiť“, upustenie od uloženia sankcie podľa § 11 ods. 3 zákona o priestupkoch by neprichádzalo do úvahy.

II. Kasačná sťažnosť žalobcu, vyjadrenie žalovaného

a) kasačná sťažnosť žalobcu

11. Proti rozsudku správneho súdu podal žalobca v procesnom postavení sťažovateľa (ďalej len „sťažovateľ“) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP. Sťažovateľ predovšetkým namietal, že:

- vo veci konajúci správny súd rozhodol o podanej žalobe v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci, keď na prejednávanej prípad nesprávne aplikoval ustanovenia § 198 Správneho súdneho poriadku o sankčnej moderácii (resp. toto ustanovenie na prejednávanej prípad neaplikoval vôbec), a to bez toho, aby takýto svoj postup akokoľvek zdôvodnil.

- Colný úrad Košice svojím rozhodnutím zo dňa 22.09.2017, vydaným pod č. 185/680044610/2017 (pozn. rozhodnutím, k potvrdeniu ktorého došlo žalobou napádaným rozhodnutím Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky) uložil sťažovateľovi pokutu za spáchanie priestupku podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov vo výške 3.319 €, ktorú však nie je možné považovať za primeranú povahu skutku, ktorého sa mal sťažovateľ svojim konaním dopustiť. Sťažovateľ totiž už od začiatku konania spolupracoval s príslušnými orgánmi, neoprávnené vyrobený lieh, ako aj destilačné zariadenie dobrovoľne vydal príslušným orgánom, vyrobil iba minimálne množstvo liehu, takýto lieh nikdy nevyrábala za účelom akejkoľvek odplatnej či bezodplatnej distribúcie, ale výlučne len pre vlastnú spotrebu. Spotrebnú daň, ktorá mu bola následne vyrubená bezodkladne uhradil a táto dosahovala len sumu 49,46 €. Okrem toho takisto sťažovateľ nikdy nebol za obdobný skutok postihnutý, išlo o jeho prvý prehrešok. Takisto je potrebné zdôrazniť, že k danému skutku malo dôjsť vo februári 2017, kedy sťažovateľ mal 62 rokov, teda išlo o osobu v dôchodkovom - staršom veku a výška uloženej sankcie mohla byť pre neho likvidačná. V neskoršom období zákonodarca stanovil sankciu za ten istý skutok len na sumu 100 €, čo predstavuje len 3 % oproti sankcii, ktorá bola uložená sťažovateľovi (t. zn., že neskôr došlo k zníženiu sankcie o ten istý skutok o viac ako 33 násobne.

- na žiadnu z týchto skutočností však vo veci konajúci správny súd neprihliadal, hoci ide o množstvo závažných skutočností, na ktoré prihliadať mohol a mal, zvlášť za situácie, keď neprimeranosť uloženej sankcie sťažovateľ namietal už od začiatku tohto konania. Už len z toho dôvodu je zrejmé, že druh a výška uloženej sankcie sú nanajvýš neprimerané povahu skutku, ktorého sa mal dopustiť sťažovateľ, čo odôvodňuje postup konajúceho správneho súdu podľa ustanovenia § 198 ods. 1) SSP. Okrem toho je tiež treba zdôrazniť, že vydané destilačné zariadenie nebolo sťažovateľovi vrátené, z čoho je zrejmé, že už len samotné prejednanie veci je pre sťažovateľa dostatočné, keďže sťažovateľ už nebude mať možnosť pokračovať v takejto činnosti. Napriek tomu vo veci konajúci správny súd na možnosť sankčnej moderácie nijako neprihliadal a nevysporiadal sa s jednotlivými námietkami sťažovateľa, pričom takýto svoj postup nijako nezdôvodnil.

- vo veci konajúci správny súd sa vecou zaoberal len povrchne a prísne formalisticky, keď sa pri svojom prieskume zameral prakticky len na skúmanie toho, či konaním sťažovateľa došlo k naplneniu skutkovej podstaty priestupku podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov a či sankcia, ktorá sťažovateľovi bola uložená za tento priestupok nachádza oporu v ustanovení § 71 ods. 2 písm. g) tohto zákona. Akýmikoľvek ďalšími, relevantnými skutočnosťami sa však správny súd prakticky nijako relevantne nezaoberal. Poukázal na rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Asan/11/2017 a sp. zn. 4Sžf/55/2015.

- prejednávanej prípad je potrebné posudzovať v intenciách príslušných ustanovení zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov, avšak v otázkach neupravených týmto osobitným predpisom je potrebné postupovať v zmysle príslušných ustanovení všeobecného predpisu, ktorým je zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, tak ako to vyplýva z ustanovenia § 71 ods. 6) zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov, podľa ktorého: „Na priestupky a ich prejednanie sa vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch.“ Orgán na úseku správy daní a poplatkov bol povinný na prejednávanej prípad aplikovať príslušné ustanovenia zákona o priestupkoch, pričom tak mohol a mal urobiť najmä v otázke sankcie uloženej sťažovateľovi, ktorá bola sťažovateľovi uložená v zjavnom nepomere k povahe prejednávaného skutku. Uloženie sankcie, ktorá svojim druhom alebo výmerou je v zjavnom nepomere oproti povahe protiprávneho konania, ktorého sa páchatel dopustil, priamym spôsobom odporuje jednej zo základných (a z najdôležitejších) zásad správneho trestania vôbec, a to zásade proporcionality.

- poukázal na ust. § 11 ods. 3 a § 12 ods. 2 zákona č. 372/1990 Zb. s tým, že zákon o spotrebnej dani nevylučuje možnosť aplikácie citovaných ustanovení, práve naopak, vychádzajúc z ustanovenia § 71 ods. 6) zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov je potrebné automaticky aplikovať príslušné ustanovenia zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, a to najmä v otázkach neupravených zákonom č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov.

- poukázal na znenie § 71 ods. 2 písm. g). § 13a ods. 1, ods. 3 písm. a) a písm. b) zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov účinného od 01.01.2019 s tým, že aj najvyššia možná sankcia za priestupok na úseku neoprávnenej výroby liehu po citovanej novele dosahuje sumu 3.000 €, teda podstatne menšiu sumu, než ktorá bola uložená sťažovateľovi za jeho konanie (vo výške 3.319 €), ak neprihliadame na možnosť úplného upustenia od potrestania. Ako to vyplýva z dôvodovej správy k predmetnej novele: „Cieľom navrhovanej úpravy je umožniť súkromnú výrobu destilátov z vlastného ovocia pre vlastnú spotrebu fyzickými osobami výlučne za zákonom presne stanovených podmienok. Na Slovensku rovnako ako v i okolitých krajinách existuje dlhodobá tradícia súkromnej výroby destilátov z vlastného dopestovaného ovocia, ktorá je však platnou právnou úpravou postavená mimo zákon.“ Uvedené tendencie, ktoré viedli zákonodarcu k zmene sú skutočnosťami, ktoré v podanej správnej žalobe namietal aj samotný sťažovateľ, nakoľko vyrobil lieh iba v nepatrnom množstve a vyslovene iba pre vlastnú spotrebu nevedomujúc si, že koná protiprávne. Preto jednotlivé orgány (najmä správny súd) mali povinnosť prihliadať aj na túto zmenu zákona, ktorá je pre sťažovateľa priaznivejšia a na podklade ktorej mali o veci náležite rozhodnúť. Ani s uvedenou skutočnosťou sa však vo veci konajúci správny súd náležite nevyšporiadal.

- poukázal na arbitrárnosť záverov konajúceho správneho súdu, podľa ktorých je možné upustiť od potrestania len v prípade, pokiaľ takúto možnosť zákon nevylučuje, pričom v tejto súvislosti konajúci správny súd poukazuje na to, že pokiaľ je ustanovenie § 71 ods. 2 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov je formulované tak, že správny orgán uloží sankciu vo výške 3.319 €, takáto formulácia vylučuje možnosť upustenia od potrestania. Takýto výklad nie je možné považovať za správny a súladný s príslušnými princípmi demokratického právneho štátu. Vo veci konajúci správny súd správne poukázal na to, že ustanovenie § 71 ods. 2 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov (platný a účinný v čase spáchania skutku) obsahuje formuláciu, podľa ktorej správny orgán uloží sankciu vo výške 3.319 €. Uvedené ustanovenie však neobsahuje žiadne výslovné pravidlo, ktoré by zakotvovalo alebo vylučovalo možnosť správneho orgánu v danom prípade (v prípade priestupku podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. g) tohto zákona) upustiť od uloženia danej sankcie. Práve na absenciu výslovného pravidla, ktoré by oprávňovalo alebo neoprávňovalo správny orgán využiť možnosť upustiť od potrestania je potrebné vychádzať zo všeobecného predpisu, ktorý v tomto prípade predstavuje už citované ustanovenie § 11 ods. 3) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Poukázal aj na rozsudok NS SR spis. zn. 3Sžf/32/2007 zo dňa 24.04.2008.

b) vyjadrenie žalovaného

12. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že námietky uvedené v kasačnej sťažnosti sú nedôvodné s tým, že ustanovenie § 71 ods. 2 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z., obligatórnym spôsobom výslovne prikazuje colnému úradu povinnosť uložiť za daný priestupok sankciu v podobe pokuty. Vo vzťahu ku kasačným námietkam sťažovateľa ohľadom aplikovania § 198 ods. 1 SSP na daný prípad, súčasne uvádzal právnu nesprávnosť a neodôvodnenosť takýchto námietok žalobcu, a to s ohľadom na ust. § 198 ods. 2 SSP, podľa ktorého: „Správny súd môže podľa odseku 1 rozhodnúť len tak, ako mohol podľa osobitného predpisu rozhodnúť orgán verejnej správy.“, z ktorého jednoznačne a nepochybne vyplýva obligatórnym spôsobom stanovená možnosť zmeniť uloženú sankciu správnym súdom podľa § 198 ods. 1 SSP, ale výslovne len v tých intenciách ako to mohol podľa osobitného predpisu rozhodnúť orgán verejnej správy. Nakoľko v danom prípade mohol colný úrad, ako aj žalovaný v čase oboch vydaných rozhodnutí právoplatne uložiť žalobcovi pokutu za zistený daňový priestupok v najnižšej možnej výške stanovenej osobitným právnym predpisom vo výške 3.319 €, s ohľadom na vyššie citované ust. § 198 ods. 2 SSP, tak podľa žalovaného správny súd ex lege nemohol vyhovieť námietkam žalobcu ohľadom aplikovania § 198 ods. 1 SSP na daný prípad.

13. Žalovaný považoval za irelevantnú námietku sťažovateľa v súvislosti so sankčnou moderáciou podľa § 198 SSP a novelou zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov, ktorou sa s účinnosťou od 01.01.2019 v § 13a ods. 1 zaviedol priestupok, ktorého sa dopustí fyzická osoba, ktorá vyrába destilát a nie je súkromným výrobcom destilátu podľa tohto zákona a nie je výrobcom podľa § 2 ods. 5, za čo je v zmysle § 13a ods. 3 písm. a) zákona č. 467/2002 Z. z. a kedy Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky je oprávnené uložiť pokutu od 500 € do 3.000 €. Pre takýto postup súdu podľa žalovaného neboli splnené zákonné podmienky, ako ich kogentne požaduje vyššie citované ust. § 198 ods. 2 SSP, z ktorého jednoznačne vyplýva, že správny súd môže

podľa § 198 ods. 1 rozhodnúť len tak, ako mohol podľa osobitného predpisu rozhodnúť orgán verejnej správy. V zmysle sťažovateľom uvedenej novely zákona č. 467/2002 Z. z. účinné od 01.01.2019 totiž žalovaný, ani colný úrad v čase vydania svojich žalobou napadnutých administratívnych rozhodnutí nemohli rozhodovať, nakoľko táto zmena zákona v danom čase nebola platná ani účinná a okrem toho uvedená novela zákona č. 467/2002 Z. z. dáva právomoc ukladať pokuty za uvedený priestupok podľa tohto zákona výlučne len Ministerstvu pôdohospodárstva Slovenskej republiky. Colný úrad, ako správca predmetnej spotrebnej dane, môže ex lege vo veciach priestupku na tomto úseku spotrebných daní postupovať len podľa zákona č. 530/2011 Z. z., ktorý je preto v danom prípade osobitným predpisom (lex specialis), o ktorom tak zjavne pojednáva citované ust. § 198 ods. 2 SSP, z čoho je zrejmé, že ani táto zákonná podmienka výslovne požadovaná ustanovením § 198 ods. 2 SSP, nebola a nie je v prejednávanej veci splnená.

14. V citovanom ust. § 10 ods. 2 zákona č. 467/2002 Z. z. ide o súkromnú výrobu destilátu, ktorú v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 467/2002 Z. z. môže vykonávať len fyzická osoba za splnenia zákonom stanovených podmienok, ktorá podlieha povinnosti registrácie a evidencie súkromných výrobcov destilátov vedenej Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky, a teda ust. § 10 ods. 2 zákona č. 467/2002 Z. z. tak nemožno nijakým spôsobom vzťahovať na daný prípad, v ktorom žalobca ako fyzická osoba (t. j. nie ako súkromný výrobca destilátu) bez akéhokoľvek oprávnenia, povolenia alebo registrácie, nelegálne vyrobil lieh.

15. Pokiaľ ide o kasačné námietky sťažovateľa, ktorými dáva do pozornosti novelu zákona č. 530/2011 Z. z., ktorou sa malo s účinnosťou od 01.01.2019 zmeniť ust. § 71 ods. 2 písm. g) podľa ktorého: „Colný úrad uloží pokutu vo výške dane pripadajúcej na množstvo vyrobeného liehu, najmenej však 100 eur za priestupok podľa odseku 1 písm. g), a takýto lieh zabezpečí.“, na základe čoho sa sťažovateľ aj s ohľadom na čl. 50 ods. 6 Ústavy SR domáha zníženia právoplatne uloženej sankcie v správnom súdnom konaní na pokutu vo výške 300 €, žalovaný uviedol, že takáto uvádzaná novela ustanovenia § 71 ods. 2 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z., ktorá podľa neho mala byť účinná od 01.01.2019, neexistuje. Vyššie citovaná novela ust. § 71 ods. 2 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z., totiž bola prijatá až s účinnosťou od 01.07.2021 s tým, že sťažovateľovi bola napadnutými daňovými rozhodnutiami colného úradu a žalovaného v prejednávanej veci ešte dňa 21.11.2017 právoplatne uložená pokuta v súlade s vtedy platným a účinným ust. § 71 ods. 2 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z., z čoho žalovaný považoval za zrejmé a nepochybné, že voči sťažovateľovi bolo v daňovom konaní postupované v súlade s príslušnými vtedy platnými a účinnými právnymi normami a teda zjavne zákonne.

16. Daňové rozhodnutie colného úradu o uložení pokuty sťažovateľovi v danej veci bolo nielen právoplatné a vykonateľné ešte pred 01.07.2021, ale aj vykonané úplným vykonaním uloženého administratívneho trestu - zaplatením uloženej pokuty žalobcom v celej jej výške 3.319 €. Ešte pred 01.07.2021 došlo k vykonaniu právoplatného daňového administratívneho rozhodnutia colného úradu o uložení pokuty za predmetný priestupok sťažovateľa, na základe čoho sa naň hľadí ako na zahladený priestupok, ktorého uloženie výšku sankcie už preto nie je možné ďalej meniť. Samotné zahľadzenie priestupkov pritom nie je v platnej legislatíve SR upravené, avšak žalovaný za týmto účelom považoval za právne relevantné analogické (analogiae legis) použitie ustanovenia § 92 ods. 2 Trestného zákona, ktoré sa týka okrem iného aj zahľadzenia odsúdenia na peňažný trest podľa § 32 písm. d) Trestného zákona, ku ktorého zahladeniu tak dochádza priamo zo zákona, na základe čoho analogicky aj v prípade priestupku podľa zákona č. 530/2011 Z. z. možno dospieť k právnomu záveru, že zaplatením pokuty uloženej za daňový priestupok žalobcu v daňovom konaní došlo k vykonaniu sankcie právoplatne uloženej za tento priestupok a tým aj k zahladeniu predmetného priestupku sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z.

17. V danom prípade tak je zrejmé a nepochybné, že v priestupkovom konaní sa pri ústnom prejednaní priestupku sťažovateľ do Zápisnice colného úradu o ústnom pojednávaní zn. 680038030/2017 zo dňa 03.08.2017 k výrobe liehu bez pochybností priznal, z čoho je logické, že práve týmto dôkazným prostriedkom dôvodil vo svojom napadnutom rozhodnutí nielen žalovaný, ale v rozhodnutí o priestupku zn. 185/680044610/2017 zo dňa 22.09.2017 aj colný úrad, ktorý však neodôvodnil svoje právne a skutkové závery samotným priznaním sa k výrobe liehu na zistenom zariadení uskutočneným do Zápisnice colného úradu o priebehu zabezpečenia zn. 680005974/2017 zo dňa 03.02.2017. Naopak výpoveď sťažovateľa do tejto zápisnice spomína len v súvislosti s vysporiadaním sa s námietkou, ktorú do nej sťažovateľ uviedol a síce, že zistený lieh nepredával. Žalovaný tak samotnú otázku posúdenia vznesenej kasačnej námietky ohľadom nezákonnosti Zápisnice colného úradu o priebehu zabezpečenia zn. 680005974/2017 zo dňa 03.02.2017, keď z podaného vysvetlenia sťažovateľa do tejto zápisnice (trpiaceho vadou nezákonnosti), ako dôkazu pri samotných úvahách, dôvodoch a záveroch svojich napadnutých rozhodnutí v daňovom priestupkovom konaní, nevychádzal ani žalovaný, ani colný úrad

- považoval za právne nedôvodnú, bez relevantného vplyvu na zákonnosť oboch preskúvaných administratívnych rozhodnutí.

III. Konanie na kasačnom súde

18. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktorému predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti podľa § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky www.nssud.sk podľa § 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP.

IV. Právne posúdenie kasačného súdu

19. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 530/2011 Z. z., alkoholickým nápojom, ktorým je lieh sa na účely tohto zákona rozumie tovar kódu kombinovanej nomenklatúry 2207 a 2208 so skutočným obsahom alkoholu viac ako 1,2% objemu.

20. Podľa § 71 ods. 1 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z., priestupku sa dopustí fyzická osoba, ak vyrobí lieh.

21. Podľa § 71 ods. 2 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z., colný úrad uloží pokutu vo výške dane pripadajúcej na množstvo vyrobeného liehu, najmenej však 3.319 eur za priestupok podľa ods. 1 písm. g) a takýto lieh zabezpečí.

22. Podľa § 71 ods. 6 zákona č. 530/2011 Z. z., na priestupky a ich prejednanie sa vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch. 83) [zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

23. Podľa § 11 ods. 3 zákona o priestupkoch, od uloženia sankcie možno v rozhodnutí o priestupku upustiť, ak k náprave páchatel'a postačí samotné prejednanie priestupku.

24. Podľa § 51 zákona o priestupkoch, ak nie je v tomto alebo inom zákone ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie o priestupkoch všeobecné predpisy o správnom konaní.

25. Podľa § 74 ods. 1 zákona o priestupkoch, o priestupku koná správny orgán v prvom stupni ústne pojednávanie. V neprítomnosti obvineného z priestupku možno vec prejednať len vtedy, ak sa odmietne dostaviť na ústne pojednávanie, hoci bol riadne predvolaný, alebo sa nedostaví bez náležitého ospravedlnenia alebo bez dôležitého dôvodu.

V. Právny názor kasačného súdu

26. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku Správneho súdu v Košiciach po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť sťažovateľa je dôvodná. Je zároveň potrebné uviesť, že kasačná sťažnosť je inštitútom mimoriadneho opravného prostriedku. Z tohto dôvodu jej podanie je koncipované na konkrétnom tvrdení sťažovateľa o pochybení správneho súdu v konaní. Sťažovateľ namietal dôvody kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP.

27. Kasačný súd najskôr reaguje na námietku arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia správneho súdu [§ 440 ods. 1 písm. f) SSP] a uvádza, že povinnosti správneho súdu odôvodniť svoje rozhodnutie vo veci samej sa venoval vo svojej judikatúre aj Ústavný súd Slovenskej republiky napríklad v náleze sp. zn. II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 243/07, III. ÚS 36/2010), ako aj Európsky súd pre ľudské práva (Kraska c/a Švajčiarsko z 29.04.1993 A č. 254-B, Garcia Ruiz c/a Španielsko z 21.01.1999). Judikatúra ESĽP ani Ústavného súdu SR pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Kasačný súd musí konštatovať, že rozhodnutie správneho súdu nie je síce arbitrárne, ale vykazuje znaky nedostatočného odôvodnenia.

28. Už v žalobe sťažovateľ poukazoval na judikatúru NS SR a to rozsudok vo veci sp. zn. 1Sžf/50/2016 zo dňa 28.11.2017, rozsudok sp. zn. 3Sžf/32/2007 zo dňa 24.04.2008, rozsudok sp. zn. 1Sžf/50/2016 zo dňa 28.11.2017 a rozsudok 4To/2/2013 zo dňa 16.04.2013 s odkazom na princíp proporcionality trestu, resp. jeho individualizácie vzhľadom na stanovené kritériá vymedzené judikatúrou. Správny súd nevyvodil dostatočné právne závery na posudzovaný prípad, resp. sa nedostatočne vysporiadal s právnou argumentáciou uvedenou v žalobe. Argumentácia správneho súdu uvedená v napadnutom rozsudku neodpovedá na dve základné námietky sťažovateľa. Prvá bola uvedená v žalobe (zásada proporcionality a tomu zodpovedajúca judikatúra) a druhá bola prezentovaná resp. počas konania pred správnym súdom (tu ide o osobitnú námietku zmeny zákona v prospech páchatel'a priestupku, na ktorú správny súd vôbec nereagoval). Pritom zmena zákona v prospech páchatel'a priestupku v praxi (spravidla pre krátky časový úsek) nemusí byť žalobcovi vôbec známa pri podaní žaloby, pretože k legislatívnej zmene môže prísť a prichádza až neskôr, preto nie je možné v týchto situáciách aplikovať ust. § 183 SSP, v zmysle ktorého žalobca môže rozšíriť správnu žalobu alebo doplniť správnu žalobu o ďalší žalobný návrh alebo o ďalšie žalobné body len v lehote ustanovenej na podanie žaloby. Zároveň

podľa § 195 písm. d) SSP správny súd ex offio skúma dodržiavanie základných hmotnoprávných zásad pri ukladaní trestov podľa Trestného zákona. V prejednávanej veci bola podľa kasačného súdu opodstatnená námietka sťažovateľa podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP.

29. Za relevantnú rovnako považoval kasačný súd aj námietku týkajúcu sa právneho posúdenia zo strany správneho súdu a teda dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP. Sťažovateľ síce nie presne poukazoval na legislatívny aspekt zmeny zákona č. 530/2011 Z. z., kedy novelou nastala zmena sadzby pokuty za priestupok a nová právna úprava je pre páchatel'a daného priestupku priaznivejšia - uvedené však podľa kasačného súdu nič nemení na skutočnosti, že zákonom č. 396/2020 Z. z. ktorým sa menil a doplňal zákon č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov v znení neskorších predpisov, došlo aj k zmene ust. § 71 ods. 2 písm. g) s tým, že sa suma 3.319 € nahradila sumou 100 €. Podľa § 195 písm. d) SSP nie je správny súd vo veciach správneho trestania viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak ide o dodržanie zásad ukladania trestov podľa Trestného zákona, ktoré je potrebné použiť aj na ukládanie sankcií v rámci správneho trestania. Z uvedeného preto vyplýva, že správny súd mal v čase svojho rozhodovania na legislatívnu zmenu prihliadnuť. Princíp „lex mitius“, t. j. „miernejší zákon“ v správnom súdnom konaní znamená, že ak sa po spáchaní priestupku, resp. správneho deliktu zmení právna úprava v prospech páchatel'a, použije sa miernejší zákon, a to aj spätne. Tento princíp je odvodený priamo zo zákona najvyššej právnej sily a to z čl. 50 ods. 6 Ústavy SR, v zmysle ktorého sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie. Obdobne je táto zásada upravená aj v § 2 ods. 1 Trestného zákona. Sťažovateľ pritom námietku priaznivejšej neskoršej úpravy predkladal správne súdu v podaní, ktoré mu bolo doručené ešte dňa 14.12.2018.

30. Úvaha, či sa mal sťažovateľ odvolávať na nové znenie zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov v znení neskorších predpisov je irelevantná, pretože platí zásada „iura novit curia“ t. j. súd pozná právo, kedy nie je viazaný právnou argumentáciou účastníkov, ale sám identifikuje a aplikuje relevantné právne normy bez toho, aby ich účastníci museli dokazovať. V danej súvislosti kasačný súd poukazuje aj na závery SD EÚ vo veci C-544/23 (BAJI Trans s.r.o.) týkajúce sa princípu „lex mitius“ s tým, že: „Článok 49 ods. 1 posledná veta Charty základných práv sa má vykladať v tom zmysle, že: sa môže uplatniť na správnu sankciu trestnoprávnej povahy, ktorá bola uložená na základe pravidla, ktoré bolo po uložení tejto sankcie zmenené spôsobom, ktorý je priaznivejší pre sankcionovanú osobu, pokiaľ táto zmena odráža zmenu postoja k trestnoprávnej kvalifikácii skutkov, ktorých sa dopustila táto osoba, alebo k trestu, ktorý sa má uložiť.“ 3. Článok 49 ods. 1 posledná veta Charty základných práv sa má vykladať v tom zmysle, že: súd, ktorý rozhoduje o kasačnej sťažnosti proti súdne rozhodnutiu, ktorým bol zamietnutý opravný prostriedok podaný proti správnej pokute, ktorá má trestnoprávnu povahu a patrí do pôsobnosti práva Únie, je v zásade povinný uplatniť voči odsúdenej osobe priaznivejšiu vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá nadobudla účinnosť po vyhlásení tohto súdneho rozhodnutia, bez ohľadu na to, že vo vnútroštátnom práve sa toto rozhodnutie považuje za právoplatné“. To znamená, že tento princíp sa vzťahuje aj na sankcie, ktoré sú podľa vnútroštátneho práva klasifikované ako správne (sankcie s trestnoprávnou povahou) a právo na spätnú aplikáciu, t. j. retroaktívne použitie priaznivejšej právnej normy sa uplatní, ak zmena právnej úpravy znamená nižšiu trestnoprávnu sankciu, ako bola stanovená v čase spáchania skutku s tým, že princíp „lex mitius“ sa uplatňuje aj v kasačnom konaní.

VI. Záver

31. Sumarizujúc vyššie uvedené skutočnosti dospel kasačný súd k záveru, že napadnutý rozsudok správneho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 440 ods. 1 písm. g) SSP a existujú dôvody podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP. Kasačný súd preto podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil rozsudok Správneho súdu v Košiciach č. k. KE-6S/25/2023 - 20 zo dňa 29. mája 2025. Správny súd po dôslednom preskúmaní veci a vyhodnotení všetkých relevantných dôkazov založených v administratívnom spise opätovne rozhodne, pričom je viazaný právnym názorom kasačného súdu (§ 469 S.s.p.).

32. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodne krajský súd (§ 467 ods. 3 SSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (§ 463 SSP v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

ECLI:SK:NSSSR:2025:7023200117.1

3Stk/10/2025
IČS:7023200117

Bratislava
03.01.2026

Konkurujúce dôvody k rozsudku Najvyššieho správneho súdu SR spis. zn. 3Stk/10/2025 zo dňa 17.12.2025 k aplikácii § 11 ods. 3 zákona o priestupkoch (§ 465 SSP)

1. V prejednávanej veci sa stotožňujem s námietkou sťažovateľa (žalobcu), ktorý nesúhlasil s konštatáciou správneho súdu, že „pokiaľ je ustanovenie § 71 ods. 2 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov je formulované tak, že správny orgán uloží sankciu vo výške 3.319 €, takáto formulácia vylučuje možnosť upustenia od potrestania.“ - a to z nasledovných dôvodov:

2. Právny poriadok ustanovuje ústavnoprávny rámec, ktorý reaguje na nevyhnutnosť proporcionality trestu k spáchanému protiprávnemu konaniu. Implicitne je vyjadrená v čl. 49 Ústavy SR. Spravodlivé prejednanie v ústavnom zmysle zahŕňa individualizáciu trestu a predovšetkým primeranosť trestu k závažnosti činu a osobe páchatel'a. Ústavný súd SR vo svojej judikatúre dlhodobo konštatuje, že trest musí byť primeraný závažnosti trestného činu, extrémna neprimeranosť môže dosiahnuť ústavnoprávnu rovinu, kedy proporcionality trestu je súčasťou materiálneho právneho štátu. Z uvedeného je možné celkom jednoznačne vyvodit', že proporcionality trestu je ústavným princípom s tým, že je dostatočne rozpracovaná v judikatúre ÚS SR a NS SR (napr. aj nález ÚS PL. ÚS 1/2021-164, rozsudok NS SR spis. zn. 1Sžf/50/2016).

3. Podľa § 195 písm. d) Správneho súdneho poriadku, správny súd nie je vo veciach správneho trestania viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak ide o dodržanie zásad ukladania trestov podľa Trestného zákona, ktoré je potrebné použiť aj na ukladanie sankcií v rámci správneho trestania.

4. Podľa § 33a ods. 1 a 2 Trestného zákona, páchatel'ovi nemožno uložit' kruté a neprimerané sankcie. Výkonom sankcie nesmie byť znížená ľudská dôstojnosť. Sankcie sa ukladajú s prihliadnutím na povahu a závažnosť trestného činu alebo činu inak trestného a na osobu páchatel'a a jeho pomery. Pri ukladaní sankcií sa dbá aj na to, aby uložené sankcie viedli k odňatiu výnosov z trestnej činnosti.

5. Podľa § 33a ods. 3 prvá veta Trestného zákona, tam, kde postačí uloženie sankcie postihujúcej páchatel'a menej citel'ne, nesmie byť páchatel'ovi uložená sankcia, ktorá ho postihuje citel'nejšie.

6. Podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona, ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatela má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatela neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatelovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

7. Podľa § 40 Trestného zákona upravuje hmotnoprávny inštitút upustenia od potrestania páchatela prečinu pri zákonom stanovených výnimiek.

8. Podľa § 71 ods. 6 zákona o priestupkoch, na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch. 83) [zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

9. Podľa § 11 ods. 3 zákona o priestupkoch, od uloženia sankcie možno v rozhodnutí o priestupku upustiť, ak k náprave páchatela postačí samotné prejednanie priestupku.

10. Z citovaných ustanovení Trestného zákona celkom jednoznačne vyplýva dôležitá integrácia zásady proporcionality a individualizácie trestu do hmotnoprávneho predpisu, teda zákon pamätá na ich nevyhnutné uplatňovanie. Trestný zákon pritom v osobitnej časti neformuluje ukladanie trestov fakultatívnym spôsobom, ale formulácia je vyjadrená obligatórne - „potrestá sa...“. Zákon teda napriek obligatórnej formulácii poskytuje v prvej časti garancie na naplnenie zásady proporcionality. Z uvedeného podľa môjho názoru vyplýva, že podľa § 195 písm. d) SSP je správny súd povinný zásadu proporcionality aplikovať aj na ukladanie sankcií v rámci správneho trestania a teda pokiaľ na túto zásadu neprihliada, koná v rozpore s citovaným ustanovením SSP (podporne rozsudok NS SR spis. zn. 1Sžf/50/2016).

11. Zákon č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov v ust. § 71 ods. 6 zákona č. 530/2011 Z. z. explicitne stanovuje, že na „priestupky a ich prejednávanie sa vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch. 83) [zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.“ Podľa môjho názoru formulácia predmetného ustanovenia odkazuje na použitie iného zákona priamo a bez limitácie primeraného použitia. Zdôrazňujem pritom, že subsidiárny predpis nemožno použiť contra lege, nemožno ním rozširovať skutkové podstaty priestupkov/deliktov a ani sankcie. Pritom subsidiarita sa musí uplatniť pri skutočnej medzere v osobitnom zákone. Plne súhlasím s námietkou sťažovateľa, že zákon č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov neobsahuje žiadne výslovné pravidlo, ktoré by zakotvovalo alebo vylučovalo možnosť správneho orgánu v danom prípade (v prípade priestupku podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. g) tohto zákona) upustiť od uloženia danej sankcie. Práve pre absenciu výslovného pravidla, ktoré by oprávňovalo alebo neoprávňovalo správny orgán využiť možnosť upustiť od potrestania je nevyhnutné vychádzať zo všeobecného predpisu, ktorý obsahuje už citované ustanovenie § 11 ods. 3) zákona o priestupkoch. Zákonodarca takto vyplnil medzeru v zákone č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov a preto horeuvedeným spôsobom odkázal na priamu aplikáciu zákona o priestupkoch.

12. Nie je preto vôbec možné akceptovať právny záver správneho súdu o tom, že „pokiaľ je ustanovenie § 71 ods. 2 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov formulované tak, že správny orgán uloží sankciu vo výške 3.319 €, takáto formulácia vylučuje možnosť upustenia od potrestania“. Takýto záver už bol síce vyslovený aj v rozsudku NSS SR spis. zn. 2Stk/5/2021 zo dňa 27.04.2022 a teda nie je ojedinelý. Vo veci spis. zn. 2Stk/5/2021 Najvyšší správny súd SR konštatoval, že: „ustanovenie § 11 ods. 3 ZoP umožňuje od uloženia sankcie v rozhodnutí o priestupku upustiť, pokiaľ k náprave páchatela postačí samotné prejednanie priestupku, so sťažovateľom je však možné súhlasiť, že upustiť od uloženia sankcie za priestupok podľa § 11 ods. 3 ZoP možno len vtedy, ak to ZoP alebo osobitný zákon (v danom prípade zákon o diaľničnej známke) v príslušných sankčných ustanoveniach zo zákona nevylučuje, tzn. ak zákon stanovuje fakultatívnu sankciu. Tým, že v ustanovení § 10a ods. 2 zákona o diaľničnej známke je výslovne uvedené, že za správny delikt podľa odseku 1 sa uloží pokuta od 150 eur do 500 eur a nie je ustanovená možnosť vyjadrením „môže uložiť“, upustenie od uloženia sankcie podľa § 11 ods. 3 ZoP by neprihádzalo do úvahy“. Táto konštatácia je podľa môjho názoru v rozpore s právnymi závermi Najvyššieho súdu SR konštatovanými v rozsudku NS SR spis. zn. 1Sžf/50/2016 zo dňa 28.11.2017.

13. Záver uvádzaný v rozsudku NSS SR spis. zn. 2Stk/5/2021 zo dňa 27.04.2022 priamo popiera zásadu proporcionality vyjadrenú v Trestnom zákone ako zásadu pre ukladanie trestov; popiera samotné

znenie ustanovenia § 195 písm. d) SSP odvolávajúce sa na Trestný zákon a v neposlednom rade popiera priamy odkaz na aplikáciu zákona č. 372/1990 Zb. bez obmedzenia tzv. „primeranosti“. Ustanovenie § 11 ods. 3 zákona o priestupkoch predstavuje výnimočný korektív, ktorého aplikovateľnosť je podmienená individuálnym posúdením konkrétneho prípadu a nesmie viesť k popretiu preventívnej funkcie zákona. Jeho aplikovateľnosť však nesmie byť vylúčená na argumente, že pri ukladaní sankcií musí správny orgán rešpektovať odlišnosti stanovené v osobitnej časti zákona o priestupkoch <<https://www.aspi.sk/products/lawText/13/30500/1/ASPI%253A/372/1990%20Zb.>> a v osobitných zákonoch, zo znenia ktorých vyplýva, že správny orgán nemôže upustiť od uloženia sankcie. Osobitne je tento argument postavený na formulácii, že za priestupok sa sankcia „uloží“ na rozdiel od formulácie „môže uložiť“. Uvedené argumentačne neobstojí, pretože týmto spôsobom (obligatórne) sú formulované aj skutkové podstaty trestných činov v Trestnom zákone, čo v žiadnom prípade nevylučuje možnosť použitia hmotnoprávných inštitútov na zmiernenie trestu s prihliadnutím na zásadu proporcionality. Navyše ak už má raz správny orgán v osobitnej časti fakultatívne danú možnosť uložiť sankciu za spáchaný priestupok, prestáva mať existenčný význam osobitné ustanovenie § 11 ods. 3 priestupkového zákona, pretože správny orgán nemusí na toto ustanovenie prihliadnuť a jednoducho sankciu uložiť nemusí.

14. Zároveň pri existencii konkurujúcich si interpretačných alternatív názor o neaplikovateľnosti § 11 ods. 3 priestupkového zákona popiera aj zásadu „in dubio mitius“.
ECLI:SK:NSSSR:2025:7023200117.1

3Stk/10/2025
IČS:7023200117

Bratislava
03.01.2026

Konkurujúce dôvody k rozsudku Najvyššieho správneho súdu SR spis. zn. 3Stk/10/2025 zo dňa 17.12.2025 k aplikácii § 11 ods. 3 zákona o priestupkoch (§ 465 SSP)

1. V prejednávanej veci sa stotožňujem s námietkou sťažovateľa (žalobcu), ktorý nesúhlasil s konštatáciou správneho súdu, že „pokiaľ je ustanovenie § 71 ods. 2 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov je formulované tak, že správny orgán uloží sankciu vo výške 3.319 €, takáto formulácia vylučuje možnosť upustenia od potrestania.“ - a to z nasledovných dôvodov:

2. Právny poriadok ustanovuje ústavnoprávny rámec, ktorý reaguje na nevyhnutnosť proporcionality trestu k spáchanému protiprávnemu konaniu. Implicitne je vyjadrená v čl. 49 Ústavy SR. Spravodlivé prejednanie v ústavnom zmysle zahŕňa individualizáciu trestu a predovšetkým primeranosť trestu k závažnosti činu a osobe páchatel'a. Ústavný súd SR vo svojej judikatúre dlhodobo konštatuje, že trest musí byť primeraný závažnosti trestného činu, extrémna neprimeranosť môže dosiahnuť ústavnoprávnu rovinu, kedy proporcionality trestu je súčasťou materiálneho právneho štátu. Z uvedeného je možné celkom jednoznačne vyvodiť, že proporcionality trestu je ústavným princípom s tým, že je dostatočne rozpracovaná v judikatúre ÚS SR a NS SR (napr. aj nález ÚS PL. ÚS 1/2021-164, rozsudok NS SR spis. zn. 1Sžf/50/2016).

3. Podľa § 195 písm. d) Správneho súdneho poriadku, správny súd nie je vo veciach správneho trestania viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak ide o dodržanie zásad ukladania trestov podľa Trestného zákona, ktoré je potrebné použiť aj na ukladanie sankcií v rámci správneho trestania.

4. Podľa § 33a ods. 1 a 2 Trestného zákona, páchatel'ovi nemožno uložiť kruté a neprimerané sankcie. Výkonom sankcie nesmie byť znížená ľudská dôstojnosť. Sankcie sa ukladajú s prihliadnutím na povahu

a závažnosť trestného činu alebo činu inak trestného a na osobu páchatel'a a jeho pomery. Pri ukladaní sankcií sa dbá aj na to, aby uložené sankcie viedli k odňatiu výnosov z trestnej činnosti.

5. Podľa § 33a ods. 3 prvá veta Trestného zákona, tam, kde postačí uloženie sankcie postihujúcej páchatel'a menej citeľne, nesmie byť páchatel'ovi uložená sankcia, ktorá ho postihuje citeľnejšie.

6. Podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona, ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprímerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatel'ovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

7. Podľa § 40 Trestného zákona upravuje hmotnoprávny inštitút upustenia od potrestania páchatel'a prečinu pri zákonom stanovených výnimiek.

8. Podľa § 71 ods. 6 zákona o priestupkoch, na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch. 83) [zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

9. Podľa § 11 ods. 3 zákona o priestupkoch, od uloženia sankcie možno v rozhodnutí o priestupku upustiť, ak k náprave páchatel'a postačí samotné prejednanie priestupku.

10. Z citovaných ustanovení Trestného zákona celkom jednoznačne vyplýva dôležitá integrácia zásady proporcionality a individualizácie trestu do hmotnoprávneho predpisu, teda zákon pamätá na ich nevyhnutné uplatňovanie. Trestný zákon pritom v osobitnej časti neformuluje ukládanie trestov fakultatívnym spôsobom, ale formulácia je vyjadrená obligatórne - „potrestá sa...“. Zákon teda napriek obligatórnej formulácii poskytuje v prvej časti garancie na naplnenie zásady proporcionality. Z uvedeného podľa môjho názoru vyplýva, že podľa § 195 písm. d) SSP je správny súd povinný zásadu proporcionality aplikovať aj na ukládanie sankcií v rámci správneho trestania a teda pokiaľ na túto zásadu neprihliada, koná v rozpore s citovaným ustanovením SSP (podporne rozsudok NS SR spis. zn. 1Sžf/50/2016).

11. Zákon č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov v ust. § 71 ods. 6 zákona č. 530/2011 Z. z. explicitne stanovuje, že na „priestupky a ich prejednávanie sa vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch. 83) [zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.“ Podľa môjho názoru formulácia predmetného ustanovenia odkazuje na použitie iného zákona priamo a bez limitácie primeraného použitia. Zdôrazňujem pritom, že subsidiárny predpis nemožno použiť contra lege, nemožno ním rozširovať skutkové podstaty priestupkov/deliktov a ani sankcie. Pritom subsidiarita sa musí uplatniť pri skutočnej medzere v osobitnom zákone. Plne súhlasím s námietkou sťažovateľa, že zákon č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov neobsahuje žiadne výslovné pravidlo, ktoré by zakotvovalo alebo vylučovalo možnosť správneho orgánu v danom prípade (v prípade priestupku podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. g) tohto zákona) upustiť od uloženia danej sankcie. Práve pre absenciu výslovného pravidla, ktoré by oprávňovalo alebo neoprávňovalo správny orgán využiť možnosť upustiť od potrestania je nevyhnutné vychádzať zo všeobecného predpisu, ktorý obsahuje už citované ustanovenie § 11 ods. 3) zákona o priestupkoch. Zákonodarca takto vyplnil medzeru v zákone č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov a preto horeuvedeným spôsobom odkázal na priamu aplikáciu zákona o priestupkoch.

12. Nie je preto vôbec možné akceptovať právny záver správneho súdu o tom, že „pokiaľ je ustanovenie § 71 ods. 2 písm. g) zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov formulované tak, že správny orgán uloží sankciu vo výške 3.319 €, takáto formulácia vylučuje možnosť upustenia od potrestania“. Takýto záver už bol síce vyslovený aj v rozsudku NSS SR spis. zn. 2Stk/5/2021 zo dňa 27.04.2022 a teda nie je ojedinelý. Vo veci spis. zn. 2Stk/5/2021 Najvyšší správny súd SR konštatoval, že: „ustanovenie § 11 ods. 3 ZoP umožňuje od uloženia sankcie v rozhodnutí o priestupku upustiť, pokiaľ k náprave páchatel'a postačí samotné prejednanie priestupku, so sťažovateľom je však možné súhlasiť, že upustiť od uloženia sankcie za priestupok podľa § 11 ods. 3 ZoP možno len vtedy, ak to ZoP alebo osobitný zákon (v danom prípade zákon o diaľničnej známke) v príslušných sankčných ustanoveniach zo zákona nevylučuje, tzn. ak zákon stanovuje fakultatívnu sankciu. Tým, že v ustanovení § 10a ods. 2 zákona o diaľničnej známke je výslovne uvedené, že za správny delikt podľa odseku 1 sa uloží pokuta od 150 eur do 500 eur a nie je ustanovená možnosť vyjadrením „môže uložiť“, upustenie od uloženia sankcie

podľa § 11 ods. 3 ZoP by neprichádzalo do úvahy“. Táto konštatácia je podľa môjho názoru v rozpore s právnymi závermi Najvyššieho súdu SR konštatovanými v rozsudku NS SR spis. zn. 1Sžf/50/2016 zo dňa 28.11.2017.

13. Záver uvádzaný v rozsudku NSS SR spis. zn. 2Stk/5/2021 zo dňa 27.04.2022 priamo popiera zásadu proporcionality vyjadrenú v Trestnom zákone ako zásadu pre ukládanie trestov; popiera samotné znenie ustanovenia § 195 písm. d) SSP odvolávajúce sa na Trestný zákon a v neposlednom rade popiera priamy odkaz na aplikáciu zákona č. 372/1990 Zb. bez obmedzenia tzv. „primeranosti“. Ustanovenie § 11 ods. 3 zákona o priestupkoch predstavuje výnimočný korektív, ktorého aplikovateľnosť je podmienená individuálnym posúdením konkrétneho prípadu a nesmie viesť k popretiu preventívnej funkcie zákona. Jeho aplikovateľnosť však nesmie byť vylúčená na argumente, že pri ukladaní sankcií musí správny orgán rešpektovať odlišnosti stanovené v osobitnej časti zákona o priestupkoch a v osobitných zákonoch, zo znenia ktorých vyplýva, že správny orgán nemôže upustiť od uloženia sankcie. Osobitne je tento argument postavený na formulácii, že za priestupok sa sankcia „uloží“ na rozdiel od formulácie „môže uložiť“. Uvedené argumentačne neobstojí, pretože týmto spôsobom (obligatórne) sú formulované aj skutkové podstaty trestných činov v Trestnom zákone, čo v žiadnom prípade nevyklučuje možnosť použitia hmotnoprávných inštitútov na zmiernenie trestu s prihliadnutím na zásadu proporcionality. Navyše ak už má raz správny orgán v osobitnej časti fakultatívne danú možnosť uložiť sankciu za spáchaný priestupok, prestáva mať existenčný význam osobitné ustanovenie § 11 ods. 3 priestupkového zákona, pretože správny orgán nemusí na toto ustanovenie prihliadnuť a jednoducho sankciu uložiť nemusí.

14. Zároveň pri existencii konkurujúcich si interpretačných alternatív názor o neaplikovateľnosti § 11 ods. 3 priestupkového zákona popiera aj zásadu „in dubio mitius“.

JUDr. Michal Dzurdzík, PhD.
predseda senátu

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.